

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.002.05.2022

Pan
mł. bryg. Waldemar Konieczny
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Sulęcinie

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
w Sulęcinie
ul. E. Plater 8
69-200 Sulęcinek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*I/22/002 - Nadzór Państwowej Straży Pożarnej nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej
w województwie lubuskim*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sulęcinie, ul. E. Plater 8, 69-200 Sulęcín (dalej: <i>KP PSP</i> lub <i>Komenda</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mł. bryg. Waldemar Konieczny, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej (dalej: <i>Komendant</i>), od 2 lutego 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie organizacyjnie i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej. 2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych. 3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 27 kwietnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rajmund Aszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/27/2022 z 01.03.2022 r. 2. Marzena Mielcarek, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LZG/28/2022 z 01.03.2022 r.

(akta kontroli str.1-5)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komenda na ogół prawidłowo i skutecznie sprawowała nadzór nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu sulęcińskiego.

Przygotowanie finansowe pozwalało na prawidłową realizację zadań, jednak zatrudnienie jednego pracownika odpowiedzialnego za czynności kontrolno-rozpoznawcze mogło nie sprzyjać rzetelnej realizacji zadań. Pracownik nadzorujący realizację obowiązków przeciwpożarowych był prawidłowo przygotowany oraz sukcesywnie doskonalił swoje teoretyczne i praktyczne umiejętności.

Opracowane roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych, poza wyjątkiem, ujmowały wszystkie zagrożenia pożarowe na terenie powiatu. Komendant zgodnie z wymogami zatwierdzał plany, a ich realizacja, poza dwoma przypadkami, następowała prawidłowo. Oprócz zaplanowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych podejmowano liczne kontrole pozaplanowe oraz inne działania związane z zapewnieniem nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Komenda prawidłowo prowadziła postępowania administracyjne oraz wydawała decyzje nakazujące zobowiązanym wykonanie odpowiednich działań zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego. W przypadku dwóch obiektów, pomimo upływu terminu, pracownicy nie podjęli działań do skutecznego wyegzekwowania obowiązków wskazanych w decyzjach administracyjnych.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o *NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjnie i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Opis stanu faktycznego

1.1. Z *Analizy zagrożeń na obszarze Powiatu Sulęcińskiego* wynika m.in., że:

- powiat o charakterze rolniczo-leśnym zamieszkiwany jest przez 36,4 tys. mieszkańców,
- łączna powierzchnia powiatu wynosi 1.177,6 km², z czego 56% stanowią obszary zalesione zaliczone przeważnie do I kategorii⁴ (najwyższej) zagrożenia pożarowego,
- na terenie powiatu zlokalizowany jest Park Narodowy „Ujście Warty” – 4.537,56 ha (z ogółu powierzchni 8.037,59 ha),
- na terenie powiatu znajdują się trzy miasta: Sulęcín, Lubniewice, Torzym,
- 98% procent budynków na terenie powiatu zostało wykonanych w technologii niepalnej,
- powiat cechuje niski stopień uprzemysłowienia, nie występują zakłady mogące spowodować wystąpienie poważnej awarii przemysłowej,
- przez powiat przebiegają dwie drogi krajowe DK 92 i DK 22 o łącznej długości 65,7 km oraz autostrada A2 (na długości 25 km), w związku z ruchem pojazdów przewożone są materiały niebezpieczne,
- przez powiat przebiegają linie kolejowe nr 273, nr 364, nr 3,
- w miejscowości Glisno, na gazociągu wysokiego ciśnienia usytuowany został zespół zaporowo-upustowy (służący do odciążenia przepływu gazu oraz wyłączenie odcinka rurociągu, na którym powstała awaria).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (Statystyczne Vademecum Samorządowca) w powiecie sulęcińskim zaewidencjonowano (31.12.2019 r.):

- 12,5 tys. mieszkań,
- 1,3 tys. gospodarstw rolnych,
- 30,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON.

(akta kontroli str. 131-136, 257-292)

1.2. Stosownie do *Regulaminu Organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sulęcínie*, do zadań wydziału operacyjnego, kontrolno-rozpoznawczego należą m.in. zadania związane z rozpoznawaniem zagrożeń pożarowych, nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, opracowywanie zestawień obejmujących wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej, opracowywanie i aktualizacja katalogu i mapy zagrożeń pożarowych, opracowywanie projektów decyzji i postanowień w zakresie poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego, analizowanie przyczyn powstałych pożarów, opracowywanie opinii dotyczących bezpieczeństwa pożarowego, organizowanie i prowadzenia działalności informacyjnej w zakresie upowszechnienia i przestrzegania przepisów przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 6-20)

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ O której mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, Dz. U. Nr 58, poz. 405, ze zm.

Powyższe zadania realizował jeden pracownik⁵ zatrudniony na stanowisku starszego specjalisty w wydziale operacyjno, kontrolno-rozpoznawczym. Aktualny zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności pracownika zawierał m.in.⁶ wyspecyfikowane szczegółowo obowiązki związane z nadzorem.

(akta kontroli str. 6-20, 81, 105, 424-425)

Komendant, odnośnie:

- powierzania pracownikowi wykonującemu czynności kontrolno-rozpoznawcze dużej liczby zadań utrudniającej rzetelne wywiązywanie się z obowiązków wyjaśnił, że wynikało to ze specyfiki organizacyjnej Komendy Powiatowej PSP w Sulęcinie, gdzie większość stanowisk służbowych jest stanowiskami jednoosobowymi. Dokonywany był rozdział dodatkowych zadań na poszczególnych funkcjonariuszy. Funkcjonariusz realizujący zadania kontrolno – rozpoznawcze realizuje dodatkowo zadania w zakresie BHP i jest koordynatorem kampanii informacyjno – prewencyjnych. Dodatkowo pełni służbę w systemie zmianowym w celu zapewnienia ciągłości służby w związku z przypadkami zachorowania na COVID-19 wśród strażaków,
- ograniczeń i utrudnień – wskazał na braki etatowe, powodujące w przypadku stanowisk jednoosobowych, że w czasie nieobecności funkcjonariusza spowodowanej zwolnieniem lekarskim, kwarantanną, izolacją domową lub urlopem, realizacja zadań jest ograniczona do minimum. Sytuacja ta ma miejsce również na innych jednoosobowych stanowiskach w KP PSP w Sulęcinie.

(akta kontroli str. 164-165)

1.3. Stosownie do § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną⁷ (dalej: rozporządzenie w sprawie czynności), pracownik (ze stażem pracy ponad 27 lat) realizujący zadania posiadał wymagane wykształcenie (wyższe) oraz brał udział w szkoleniach (m.in. z zakresu *środków gaśniczych*) i ćwiczeniach (m.in. *ratownicze pod kryptonimem Garbicz 2019*) aktualizujących posiadaną wiedzę.

(akta kontroli str. 24)

1.4. Jak wyjaśnił Komendant, KP PSP dysponowała sprzętem i wyposażeniem oraz środkami finansowymi niezbędnymi do realizacji zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad ochroną przeciwpożarową na terenie powiatu sulęcińskiego.

Komenda wydatkowała w dziale 752 (*Obrona narodowa*) i 754 (*Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*) łącznie: 2019 r. – 4.198.680 zł; 2020 r. – 4.852.545 zł; 2021 r. – 4.949.088 zł.

Poza środkami łączności, *Systemem Wspomagania Decyzji*, sprzętem ratowniczym, w dyspozycji Komendy pozostawały środki transportu (samochody ciężkie, średnie, lekkie samochody rozpoznawczo-ratownicze, samochody operacyjne, quad).

(akta kontroli str. 59-76, 164-165)

1.5. W związku z pandemią COVID-19, w Komendzie podjęto m.in. następujące działania:

- opracowano i wdrożono wytyczne w zakresie działań prewencyjnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się koronawirusa,
- wstrzymano realizację ćwiczeń, zawodów sportowych, manewrów i szkoleń poza terenem Komendy,

⁵ Z wyjątkiem spraw określonych w § 7 Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych.

⁶ Poza sprawami w zakresie kontrolno-rozpoznawczych (16 zadań) posiadał obowiązki w zakresie BHP (7 zadań).

⁷ Dz. U. Nr 225, poz. 1934.

- ograniczono do niezbędnego minimum wizyty osób postronnych, wyjazdy do innych jednostek organizacyjnych KP PSP, organizację odpraw, narad, konferencji,
- odwołano prowadzenie zajęć edukacyjnych realizowanych dla podmiotów zewnętrznych.

W związku z pismem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 marca 2020 r. (WR.0754.11.7.2020RU), m.in. ograniczono do niezbędnego minimum czynności kontrolno-rozpoznawcze i inne działania w tym obszarze związane z kontaktem bezpośrednim z osobami spoza KP PSP.

(akta kontroli str. 26-58)

1.6. W Komendzie zaewidencjonowano m.in. następujące dane dotyczące liczby pożarów:

- 2019 r. – 293,
- 2020 r. – 217,
- 2021 r. – 200,
- 2022 r. (I kwartał) - 92.

Z ogólnej liczby pożarów, w kontrolowanym okresie, najwięcej pożarów odnotowano w obiektach mieszkalnych – 41,5%, w rolnictwie 13,4%, w lasach 6,9%, w środkach transportu 6,1%, obiektach użyteczności publicznej 1,1%.

Łączne straty w wyniku pożarów oraz wartość uratowanego mienia przedstawiały się następująco:

- 2019 r. – 1.327,8 tys. zł, 23.807 tys. zł,
- 2020 r. – 635,1 tys. zł, 6.388 tys. zł,
- 2021 r. – 254,7 tys. zł, 16.671 tys. zł,
- 2022 r. (I kwartał) – 133,6 tys. zł, 2.922 tys. zł.

(akta kontroli 77-81, 408)

Przyczynami pożarów były m.in.: zaproszenie ognia (nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym), samozapalenie (samozapalenie biologiczne), zapalenie się oleju (nieprawidłowa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych), zaskrzenie hedera kombajnu o kamień (pozostałe zdarzenia), zaproszenie ognia przez instalacje wywiewu (wady procesów technologicznych).

(akta kontroli str. 82-95)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Przygotowanie finansowe KP PSP pozwalało na nadzór nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Pracownik Komendy wykonujący czynności kontrolno-rozpoznawcze był prawidłowo przygotowany oraz sukcesywnie doskonalił swoje teoretyczne i praktyczne umiejętności. Powierzenie temu pracownikowi dużej liczby zadań mogło nie sprzyjać rzetelnemu wywiązywaniu się z obowiązków nadzorczych.

OBSZAR

2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności, Komendant zatwierdzał *Roczny plan czynności kontrolno-rozpoznawczych*, do końca roku poprzedzającego rok objęty planem, sporządzany na podstawie analizy stanu bezpieczeństwa powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wykazu zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz uwzględniający specyfikę powiatu.

(akta kontroli str. 103-130, 293-309)

2.2. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności oraz stosownie do załącznika nr 6 do *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*⁸, plany czynności kontrolno-rozpoznawczych zawierały zakres czynności oraz termin ich przeprowadzenia z dokładnością co najmniej do kwartału oraz określały: obiekty, tereny i urządzenia, których dotyczy przeprowadzenie czynności.

Roczne plany były sporządzane w sposób prawidłowy (§ 2 ust. 1 ww. rozporządzenia), uwzględniający wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, obejmujący grupy obiektów, w których odnotowano istotną liczbę lub wielkość pożarów oraz uwzględniający specyfikę powiatu w odniesieniu do zagrożeń i ryzyk pożarowych (poza wyjątkami przedstawionymi w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 103-130, 293-309, 323-353)

2.3. W planach czynności kontrolno-rozpoznawczych przewidziano następującą liczbę podmiotów kontrolowanych:

- 2019 r. – 30,
- 2020 r. – 20,
- 2021 r. – 20,
- 2022 r. – 20.

W planie czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r. zaplanowano czynności w:

- 15 obiektach użyteczności publicznych (50% ogółu ujętych w planie),
- dwóch obiektach zamieszkania zbiorowego (6,7%),
- czterech produkcyjno-magazynowych (13,3%),
- dziewięciu nadleśnictwach zarządzanych przez Lasy Państwowe (30%).

(akta kontroli str. 77-81, 131-136, 293-309)

2.4. Spośród zaplanowanych na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych zrealizowano 27 (plan 30). KP PSP nie zrealizowała w 2019 r. dwóch czynności kontrolno-rozpoznawczych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, natomiast w Prokuraturze Rejonowej w Sulęcinie (lp. 20) kontrola nie została przeprowadzona w terminie, w związku z wnioskiem Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim (trwający remont budynku). Kontrolę, stosownie do wniosku, przeprowadzono 17.09.2020 r.

W 2020 r. i w 2021 r. zrealizowano odpowiednio 19 i 18 (z 20) zaplanowanych czynności.

(akta kontroli str. 77-81, 165, 293-297, 405, 423)

W 2019 r. poza planem zrealizowano 50 czynności kontrolno-rozpoznawczych: 14 w obiektach użyteczności publicznej, 10 w obiektach zamieszkania zbiorowego, 11 w obiektach produkcyjno-magazynowych, trzy w nadleśnictwach, 12 w innych obiektach. Czynności kontrolno-rozpoznawcze nieobjęte planem realizowano w ramach bieżącej działalności, tj. zawiadomień o zakończeniu inwestycji, wniosków o wydanie opinii w zakresie spełnienia wymogów w obszarze ochrony przeciwpożarowej, kontroli zleconych przez inne organy oraz kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń.

(akta kontroli str. 77-81, 165, 293-297)

2.5. Stosownie do rozporządzenia w sprawie czynności, czynności kontrolno-rozpoznawcze⁹:

- były przeprowadzone przez, upoważnionego przez Komendanta, strażaka Państwowej Straży Pożarnej posiadającego odpowiednie kwalifikacje (§ 11 ust. 1 pkt 1, § 12 ust. 1 pkt 3),

⁸ Zatwierdzonej 19.01.2017 r. przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

⁹ Badaniem objęto zaplanowane na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawcze.

- służyły do ustalenia stanu faktycznego (§ 9 ust. 1),
- protokoły z czynności kontrolno-rozpoznawczych były sporządzane niezwłocznie, w sposób uporządkowany i przejrzysty oraz zawierały wymagane elementy (§ 10 ust. 1 i ust. 2) oraz były zgodne ze wzorami określonymi w *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych* (poza przypadkiem przedstawionym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 103-130, 167-181, 410)

2.6. W wyniku czynności kontrolno-rozpoznawczych, KP PSP stwierdziła następującą liczbę nieprawidłowości: 2019 r. – 159; 2020 r. – 91; 2021 r. – 127.

Spośród nieprawidłowości stwierdzonych w 2019 r., m.in.:

- 76 dotyczyło obiektów użyteczności publicznej (m.in. 33 szkoły, 13 przedszkola, 12 kościoły, 12 obiektów administracyjno-biurowych),
- 39 dotyczyło obiektów produkcyjno-magazynowych,
- 18 dotyczyło lasów zarządzanych przez nadleśnictwa,
- 12 dotyczyło obiektów zamieszkania zbiorowego.

(akta kontroli str. 77-81, 310-313)

2.7. W wyniku stwierdzanych, w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych, nieprawidłowości nakazywano m.in.:

- wyposażenie budynków przedszkola w instalacje przeciwpożarowe z punktami poboru wody w postaci hydrantów wewnętrznych 25 z węzłem półsztywnym,
- zapewnienie dla budynku przedszkola przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w postaci hydrantu zewnętrznego o średnicy DN 80, usytuowanego w odległości 5-75 m od chronionego budynku spełniającego minimalne wymagania wydajności 10 dm³/s i ciśnienia 0,2 MPa.
- oznakowanie w budynku przedszkola drogi i wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z Polskimi Normami, w sposób dostarczający informacji niezbędnych do ewakuacji,
- oznakowanie znakami zgodnymi z Polskimi Normami miejsca usytuowania hydrantów wewnętrznych i gaśnic,
- dokonanie udokumentowania przeglądu oraz czynności konserwacyjnych instalacji oświetlenia awaryjnego zainstalowanego w budynku przedszkola,
- przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz ewakuacji z budynków przedszkola,
- zapewnienie przez nadleśnictwo możliwości poboru wody ze zbiornika sztucznego usytuowanego w oddziale leśnym, stanowiącego źródło wody dla celów przeciwpożarowych (stanowisko czerpania wody),
- dokonanie udokumentowanego przeglądu oraz czynności konserwacyjnych przeciwpożarowego wyłącznika prądu w budynku urzędu gminy,
- dokonanie okresowej kontroli instalacji elektrycznej w budynku urzędu gminy, a potwierdzenie sprawności technicznej protokołem sporządzonym przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,
- dokonanie okresowej kontroli instalacji odgromowej chroniącej budynek urzędu gminy, a potwierdzenie sprawności technicznej instalacji protokołem sporządzonym przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,
- dokonanie okresowej kontroli przewodów kominowych w budynku urzędu gminy, a potwierdzenie sprawności technicznej instalacji protokołem sporządzonym przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje,
- zapoznanie pracowników urzędu gminy z przepisami przeciwpożarowymi.

(akta kontroli str. 182-229)

2.8. Wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przedstawiono w postaci zestawień, o których mowa w § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie *czynności* oraz terminowo przekazywano (§ 14 ust. 1) do Komendy Wojewódzkiej

Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wielkopolskim. Badaniem objęto rzetelność przekazanego do KW PSP sprawozdania z czynności kontrolno-rozpoznawczych za II półrocze 2019 r. Stwierdzono, że było ono zgodne z wynikami czynności.

(akta kontroli str. 142-157)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sporządzony roczny plan czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r., o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności nie w pełni uwzględniał specyfikę zagrożeń na obszarze powiatu lub wytycznych¹⁰ Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, gdyż nie obejmował następujących obiektów:

a) lasów znajdujących się w zarządzie innych podmiotów niż Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, tj. obiektów określonych w piśmie z dnia 14 listopada 2018 r. (BZ-II-0754/18-1/18) Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Na terenie powiatu znajduje się m.in.:

- Park Narodowy „Ujście Warty”¹¹ – 4.537,56 ha,
- 35,88 ha lasów gminnych,
- 468,30 ha lasów prywatnych (563 właścicieli).

Jak wynika z danych Instytutu Badawczego Leśnictwa powierzchnia pożarów w lasach niepaństwowych w 2019 r. w Polsce była większa niż w lasach państwowych, pomimo że lasy te stanowią zaledwie jedną piątą ogólnej powierzchni lasów.

b) zespołu zaporowo-upustowego na gazociągu transsyberyjskim zbudowanego z rur stalowych, spawanych o średnicy 1400 mm.

(akta kontroli str. 137-141, 237, 257, 262, 323, 395-404, 411)

Komendant wyjaśnił, że: *nieujęcie wszystkich obiektów wynikało z obciążenia pracą. Biorąc pod uwagę analizę ryzyka rozważymy możliwość ujęcia tych obiektów w planach czynności kontrolno-rozpoznawczych.*

(akta kontroli str. 405)

Ostatnio czynności kontrolno-rozpoznawcze w lasach niezarządzanych przez Lasy Państwowe (tj. u jednego właściciela lasów prywatnych) przeprowadzono w sierpniu 2018 r. i od tego czasu do końca marca 2022 r. nie były one podejmowane.

(akta kontroli str. 418-420)

2. KP PSP nie zrealizowała w 2019 r. dwóch z 30¹² czynności kontrolno-rozpoznawczych wynikających z rocznego planu czynności na 2019 r. (o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności), tj.: w zakładzie przemysłu drzewnego (lp. 22 rocznego planu czynności) oraz w hotelu (lp. 23 rocznego planu czynności).

(akta kontroli str. 103-106, 293-297, 411)

Komendant wyjaśnił, że: *realizacja czynności (...) nie nastąpiła w 2019 r., gdyż byliśmy w 2019 r. mocno obciążeni czynnościami. Poza planem musieliśmy przeprowadzić kontrole na zlecenie uprawnionego organu.*

(akta kontroli str. 405)

3. W protokołach z czynności kontrolno-rozpoznawczych z 2019 r. (25.04.2019 r., 5.11.2019 r.), przeprowadzonych u zarządcy linii kolejowych, KP PSP stosowała niepełne opisy (nie podawano numeru działki leśnej oraz kilometrażu linii kolejowej)

¹⁰ W związku z obowiązkiem sporządzenia przez komendantów powiatowych (...) rocznych planów czynności kontrolno-rozpoznawczych na rok 2019 (...) polecam, aby w planach tych uwzględnić również kontrole następujących obiektów (...) lasów, znajdujących się również w zarządzie innych podmiotów niż Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

¹¹ Komenda, pismem z dnia 29.04.2020 r., zajęła stanowisko w zakresie ochrony przeciwpożarowej w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym – inwestycji pn. *Budowa ośrodka muzealno-edukacyjnego wraz z zapleczem administracyjnym oraz technicznym.*

¹² Natomiast w Prokuraturze Rejonowej w Sulęcinie (lp. 20) nie została przeprowadzona w terminie, w związku z wnioskiem Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim (trwający remont budynku). Kontrolę, stosownie do wniosku, przeprowadzono 17.09.2020 r.

w zakresie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych, podczas gdy w punkcie 5 załącznika 5 *Metodyki czynności kontrolno-rozpoznawczych*, określono m.in., że w protokole opis obejmować powinien identyfikację pasu określonym kilometrażem linii kolejowej i działki leśnej.

(akta kontroli str. 99, 101, 116, 412)

Komendant wyjaśnił, że: *nieprawidłowość, wynikająca z niedopatrzenia, a dotycząca sposobu sporządzania protokołu (kilometraż) została już usunięta.*

(akta kontroli str. 405)

Z protokołu (PR.5584.274.2.2020.RM) ustaleń z czynności kontrolno-rozpoznawczych (przeprowadzanych u zarządcy linii) wynika, że w opisie dotyczącym pasów przeciwpożarowych ujęto kilometraż linii kolejowych.

(akta kontroli str. 421)

OCENA CZĄSTKOWA

Opracowane roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych ujmowały zagrożenia pożarowe na terenie powiatu. Komendant zgodnie z wymogami zatwierdzał plany, a ich realizacja poza wyjątkami, następowała prawidłowo. Oprócz zaplanowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych podejmowano liczne kontrole pozaplanowe oraz inne działania związane z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

OBSZAR

3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej

Opis stanu faktycznego

3.1. KP PSP w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych ujętych planem na 2019 r., stwierdziła 49 nieprawidłowości. W wyniku monitorowania realizacji obowiązków po przeprowadzeniu ww. czynności, 36 (73% ogółu) zostało usuniętych (do dnia 21.03.2022 r.) przez zobowiązanych.

(akta kontroli str. 166)

3.2. Analiza 28 wydanych decyzji (w tym 14 dotyczących obiektów użyteczności publicznej) nakazujących wykonanie obowiązków dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego (art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej¹³) wykazała, że postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji było prowadzone przez KP PSP, w każdym przypadku, gdy zobowiązanie nie zostało wykonane, stosownie do uregulowań zawartych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*¹⁴ oraz *Zasad prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych* (zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP dnia 18 grudnia 2017 r.). Od wydawanych przez Komendanta KP PSP decyzji zobowiązani nie wnosili odwołań.

(akta kontroli str. 77-81, 167-181, 323-353)

3.3. W 2019 r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami z zakresu ochrony przeciwpożarowej nałożono (zgodnie z art. 23 ust. 6 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej) dwa mandaty karne za:

- używanie instalacji w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, jeśli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia pożaru,
- brak przeglądów okresowych urządzeń przeciwpożarowych.

O stwierdzonych pięciu nieprawidłowościach poinformowano Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Sulęcinie, gdyż Komendant był uprawniony do

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1940, ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

nakazania usunięcia tylko nieprawidłowości stanowiących naruszenie przepisów przeciwpożarowych (art. 26 ust. 1 ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej*). Nieprawidłowości polegały m.in. na: nieudokumentowaniu stopnia palności okładziny ściennej zastosowanej do wykańczania ścian w pomieszczeniu stołówki i na korytarzu budynku gastronomicznego, braku właściwego wydzielenia kotłowni na olej opałowy oraz magazynu oleju opałowego, nieprawidłowej szerokości klatki schodowej oraz szerokości skrzydła czynnego drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne w budynku urzędu gminy.

(akta kontroli str. 77-81, 158, 167-181, 202)

3.4. Analiza stopnia wykonania przez zobowiązanych nakazów usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas zaplanowanych na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych wykazała, że 36 z 49 nieprawidłowości zostało już usuniętych (31.03.2022 r.). W celu realizacji obowiązków, Komendant skierował do zobowiązanych trzy upomnienia (art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o *postępowaniu egzekucyjnym w administracji*¹⁵). W związku z wykonaniem nakazów po skierowaniu upomnień, Komenda nie egzekwowała realizacji zobowiązań w trybie przewidzianym w ww. ustawie.

W przypadku dwóch podmiotów objętych planem czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r., mimo braku informacji o sposobie realizacji zobowiązań wynikających z decyzji, Komenda nie podejmowała dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania obowiązków przeciwpożarowych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 77-81, 167-181)

3.5. Komenda prowadziła (art. 13 ust. 6, art. 23 ust. 1 ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej*) działania, w celu zwiększenia skuteczności nadzoru nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej, z zakresu:

- doradztwa, odbiorów, opiniowania, uzgadniania,
- działalności informacyjnej w zakresie upowszechniania przepisów przeciwpożarowych,
- współdziałania ze ochotniczymi strażami pożarnymi,
- opracowywania planów ratowniczych na obszarze powiatu,
- organizowania szkolenia i doskonalenia pożarniczego,
- ćwiczeń.

Przykładowo: prowadzono prelekcje oraz zamieszano informacje w mediach społecznościowych i prasie lokalnej na temat bezpieczeństwa pożarowego. Podczas spotkań z zarządcami budynków, mieszkańców, uczestnikami letniego wypoczynku, uczestnikami ćwiczeń ewakuacyjnych omawiano zagadnienia przeciwpożarowe. W 2019 r. przeprowadzono łącznie 28 ćwiczeń na obiektach. Głównymi akcjami edukacyjnymi były kampanie: „Stop pożarom trawy”, „Bezpieczne wakacje”, „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Czujka na straży twojego bezpieczeństwa”.

(akta kontroli str. 77-81, 96, 413)

3.6. Do KP PSP nie wpływały skargi i wnioski, o których mowa w Dziale VIII ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*.

(akta kontroli str. 77-81, 159-163)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku dwóch podmiotów objętych planem czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r., mimo braku informacji o sposobie realizacji zobowiązań

¹⁵ Dz. U. z 2022, poz. 479, ze zm.

wynikających z decyzji, Komenda nie podejmowała dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania obowiązków przeciwpożarowych. Powyższe dotyczyło następujących nakazów:

- mających zapewnić wymagany poziom bezpieczeństwa pożarowego w budynku kościoła, poprzez m.in. wyposażenie go w instalację wodociagową przeciwpożarową z punktami poboru wody w postaci hydrantów wewnętrznych 25 z wężem półsztywnym (ostatnia decyzja z dnia 26 sierpnia 2019 r.¹⁶ wyznaczająca nowy termin realizacji obowiązków na dzień 31 grudnia 2019 r.),
- mających zapewnić wymagany poziom bezpieczeństwa pożarowego w budynku kościoła, poprzez m.in. wyposażenie go w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, wykonanie okresowej kontroli instalacji elektrycznej i odgromowej, opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, umieszczanie w miejscu widocznym instrukcji postępowania na wypadek pożaru, oznakowanie kościoła znakami bezpieczeństwa (ostatnia decyzja z dnia 26 sierpnia 2019 r.¹⁷ wyznaczająca nowy termin realizacji obowiązków na dzień 31 grudnia 2019 r.).

(akta kontroli str. 354-355, 366-369)

Odnosnie powyższego Komendant wyjaśnił, że *Komenda (...) nie podejmowała działań, ale planuje się przeprowadzić czynności kontrolno-rozpoznawcze (...)*.

(akta kontroli str. 405, 413-414)

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda, w przypadku nieusunięcia nieprawidłowości stwierdzanych podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych, każdorazowo prawidłowo prowadziła postępowania administracyjne oraz wydawała decyzje administracyjne nakazujące zobowiązanym wykonanie odpowiednich działań zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego. W przypadku dwóch obiektów, pomimo upływu terminu, Komenda nie podjęła działań do skutecznego wyegzekwowania obowiązków wskazanych w wydanych decyzjach administracyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Uwzględnianie w rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych obiektów wskazanych w powiatowym katalogu zagrożeń oraz w wytycznych.
  2. Pełną realizację planów czynności kontrolno-rozpoznawczych.
  3. Sporządzanie protokołów z czynności kontrolno-rozpoznawczych zgodnie z wytycznymi.
  4. Skuteczne egzekwowanie wypełniania obowiązków przeciwpożarowych wynikających z decyzji.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁶ Decyzja PR NR 23/2019.

¹⁷ Decyzja PR NR 24/2019, Decyzja PR NR 25/2019.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 29 kwietnia 2022 r.

Kontrolerzy
Rajmund Aszkowski
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis

Marzena Mielcarek
doradca ekonomiczny

.....
podpis